

ECONOMISCHE IMPACT VAN HET CORONAVIRUS IN OVERIJSSEL

***Overijsselse impactmonitor V.6.
Vrijdag 24 april 2020***

Eerdere versies monitor

Wekelijks wordt deze monitor geactualiseerd. [Nieuwe informatie wordt toegevoegd](#), het regionale beeld van de verschillende sectoren wordt geactualiseerd en 'niet langer relevante / oudere' informatie wordt verwijderd. Eerdere versies van deze monitor zijn te raadplegen via:

Versie 1, 20 maart 2020

- Met een overzicht van de eerste reacties per sector op de coronacrisis en –maatregelen
- Een overzicht van het landelijke steunpakket
- Eerste analyses van economische bureaus op de impact van de crisis

Versie 2, 26 maart 2020

- De vier scenario's van het CPB
- Aanvullende dia's over Sociale kwaliteit en sport en Sectorstructuur Overijssel

Versie 3, 3 april 2020

- Sectoranalyses voor Vrijtijdseconomie en Retail
- Agrofood en Onderwijs en arbeidsmarkt toegevoegd

Versie 4, 10 april 2020

- Fallissementen, 'lichtpuntjes' en Vervoer toegevoegd
- Sectoranalyses Bouw, Vervoer, Cultuur en Agrofood
- Landelijke noodpakketten voor Cultuur, Sport en aanvullingen SBI-coderingen

Versie 5, 17 april 2020

- Actualisatie van alle direct geraakte sectoren
- Maatregelen vanuit Europa, Rijk (aanvulling cultuur en agrofood)

Inhoudsopgave

Actueel landelijk p. 4 - 8

- Verloop COVID-19 in NL en OVR (*geactualiseerd*)
- Eerste reacties op maatregelen (*nieuw*)
- Bevindingen uit nieuwe publicaties
- Panteia corona impact scanner april (*nieuw*)
- Faillissementen (*geactualiseerd*)

Impact Overijsselse economie – direct geraakte sectoren p. 10 – 16 (*geactualiseerd*)

- Overzicht
- Vrijetijdseconomie
- Cultuur en evenementen
- Retail
- ZZP-ers

Impact Overijsselse economie – overige sectoren p. 17 – 22 (*geactualiseerd*)

- Industrie
- Vervoer
- Sociale kwaliteit
- Sport (*nieuw*)
- Agrofood

Maatregelen p. 23 – 32 (*geactualiseerd*)

- Europese maatregelen
- Landelijk noodpakket
- Provinciale maatregelen en acties

Lichtpuntjes p. 33

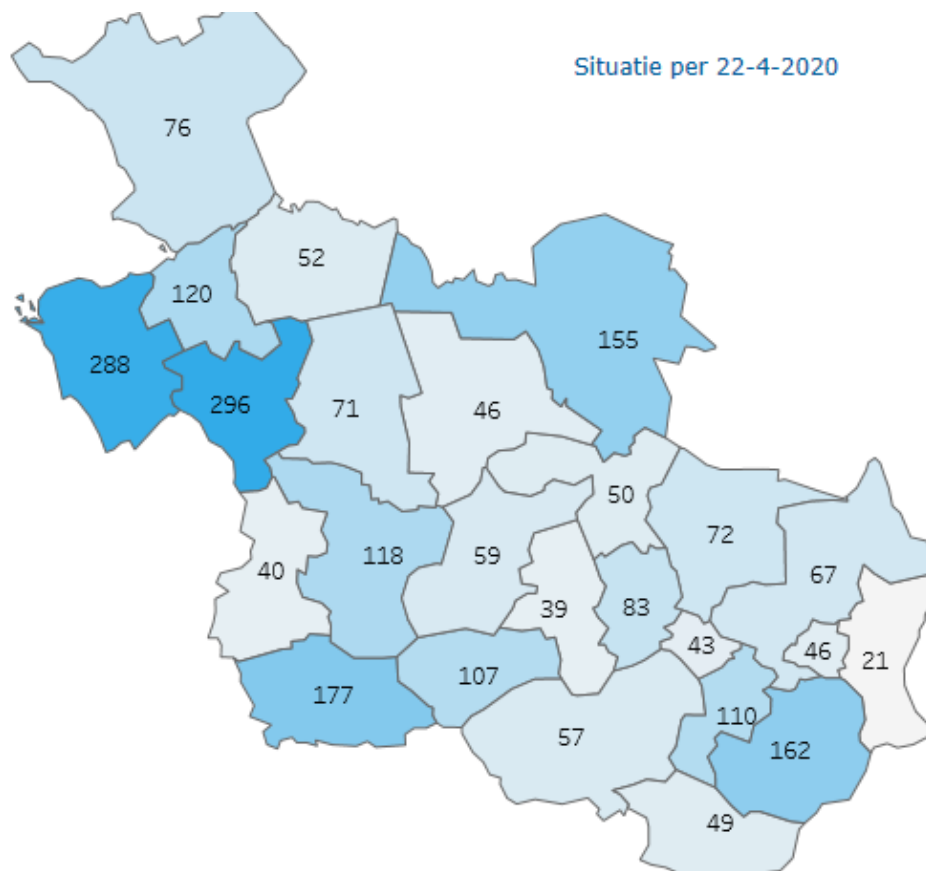
Bronnen p. 34 - 36

- Relevante kamerbrieven Rijk (*geactualiseerd*)
- Economische publicaties afgelopen week

Verloop COVID-19 in NL en OVR

Positief geteste personen Overijssel

Situatie per 22-4-2020

Peiling 23 april 2020 (NL)

Positief geteste personen: 35.729

Ziekenhuisopnames: 10.158

Overleden personen: 4.177

Peiling 22 april 2020 (Overijssel)

Positief geteste personen: 2.404

Ziekenhuisopnames: 511

Overleden personen: 212

Bron: beleidsinformatie Overijssel

Eerste reacties op verlenging maatregelen (*nieuw*)

Tijdens een persconferentie heeft minister-president Rutte 21 april bekend gemaakt dat basisscholen, de kinderopvang en buitenschoolse opvang vanaf 11 mei gedeeltelijk weer opstarten, maar dat de lockdown verder verlengd wordt tot en met 19 mei. Bijeenkomsten zijn tot 1 september afgelast. Aantal eerste reacties hierop:

MKB Nederland en VNO-NCW

- Begrijpen het ongelooflijk moeilijke dilemma waarvoor het kabinet staat. Namelijk enerzijds de wens om de samenleving weer te openen versus anderzijds het niet willen lopen van het risico dat het virus weer oplaait.
- Tegelijkertijd zeggen de organisaties ook te maken te hebben met oplopende frustraties bij ondernemers over onvoldoende erkenning van de schrijnende economische problemen waarin zij en hun mensen verzeild zijn geraakt.
- VNO-NCW en MKB roepen op tot een tweede noodpakket. Hierin moeten antwoorden komen op de vraag hoe de omzetsdaling van bedrijven straks gecompenseerd gaat worden. Ook in de 1,5 metereconomie zal er verlies worden geleden. Daarnaast roepen ze op om te focussen op wat wél mogelijk is de komende tijd, want mensen hebben ook weer perspectief nodig.

Het is goed volgens de ondernemersorganisaties dat de basisscholen, de kinderopvang en de buitenschoolse opvang na de meivakantie weer gedeeltelijk opstarten. 'Dit is een eerste stap om ook de andere sectoren weer te kunnen openen straks en dit geeft daarnaast verlichting voor veel thuiswerkende ouders.

INretail

De economie wordt door de maatregelen keihard geraakt en moet wel blijven draaien. De overheid kan dat stimuleren door uit te dragen dat veilig winkelen mag en dat protocollen daarvoor werken. Nu roept zij op 'winkel liever niet'.

Vereniging van Evenementenmakers (VVEM).

Harde klap voor festivalondernemers: 'Sector loopt miljarden mis', maar fijn dat er nu duidelijkheid is. VVEM voorspelt een omzetsdaling van 4 miljard euro. In een normaal jaar is de Nederlandse evenementen-branche goed voor een omzet van ruim 7 miljard euro.

Koninklijke Horeca Nederland (KHN)

Is boos op het kabinet. De horecasector werd helemaal niet genoemd door premier Rutte.

Bevindingen recente publicaties

Algemeen

- De maatregelen om verspreiding van het coronavirus in te dammen leiden tot sterk lagere omzetten voor bijna alle bedrijfssectoren in Nederland volgens de Rabobank (15/4). Verwachte omzetzdaling duurt minimaal tot in het najaar.
- Rabobank verwacht dat de handelsbelemmeringen leiden tot hogere exportprijzen. Voor Nederland verwacht Rabobank een stijging van 4% in het basisscenario en 7% bij verlengde lockdown. (20/4)
- Er wordt een bbp-groei van -5% in 2020 en 4,9% in 2021 verwacht in het basisscenario en van -14% en 11,1% in het alternatief scenario.

Woningmarkt

In navolging van makelaarsvereniging NVM meldt NVB dat het ook met de verkoop van nieuwbouwwoningen momenteel goed gaat. De prijzen zijn niet ingezakt en hoewel in de eerste twee weken van de 'intelligente lockdown' een kleine terugval in de verkoopaantallen merkbaar was, rapporteren nu vrijwel alle leden van de NVB dat de verkoop zich heeft hersteld. (21/4)

Sectorprognoses

De figuur toont de sectorprognoses van RaboResearch over hoe de toegevoegde waarde* van sectoren zich jaar-op-jaar ontwikkelt. Voor ondernemers is het relevant om vanuit deze toegevoegde waarde een vertaling te maken naar de verwachte omzetontwikkeling in hun (sub)sector. Kijk op de overige pagina's voor de tabellen met deze informatie. Let op: om een goed beeld te krijgen van de impact van de coronacrisis op (sub)sectoren tonen we in de tabellen de omzetontwikkeling ten opzichte van 2019.

Bevindingen recente publicaties

Welbevinden

Recent onderzoek van het Nationaal Centrum Preventie Stress en Burn-out (NCPSB) laat een gemiddelde toename van de stressniveaus zien van bijna 40 procent onder thuiswerkers. Dit zorgt voor een vergroot risico op uitval.

Onderzoek door Universiteit van Tilburg, Universiteit van Bonn en IZA (21/4) laat zien dat hoogopgeleide werknemers meer tijd thuis werken, terwijl lager opgeleiden over het algemeen minder uren werken of zelfs hun baan verliezen. Lage inkomens lijden het meest onder de coronacrisis.

Consumentenvertrouwen

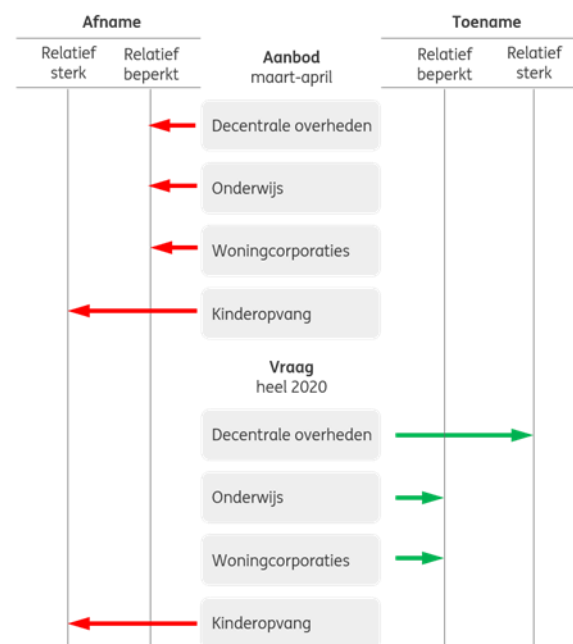
Het CBS (22/4) meldt een historische daling van het consumentenvertrouwen. Deze afname lijkt een voorbode voor uitval van bestedingen door consumenten en zal de aanstaande recessie vermoedelijk verdiepen. Het consumentenvertrouwen daalt van -2 in maart naar -22 in april. Dat is de grootste daling ooit, maar niet de laagste stand ooit. Zowel het oordeel over het economisch klimaat als de koopbereidheid zijn fors verslechterd.

Publieke sector

Het thuiswerken in de publieke sector bemoeilijkt de organisatie en besluitvorming. Ook zorgt het toenemende ziekteverzuim voor een krappe bemensing.

Behoefte aan ondersteuning door publieke sector neemt juist toe, terwijl veel gemeenten minder inkomsten ontvangen door het uitblijven van parkeergelden en toeristenbelasting. ING (21/4) heeft de ontwikkeling van vraag en aanbod in 4 (semi) publieke sectoren gevisualiseerd:

Covid-19 heeft uiteenlopende impact op publieke sector
Geschatte ontwikkeling van het aanbod (in maart-april) en vraag (voor heel 2020, j.o.j.) in vier (semi-)publieke sectoren*

Bron: ING Economisch Bureau

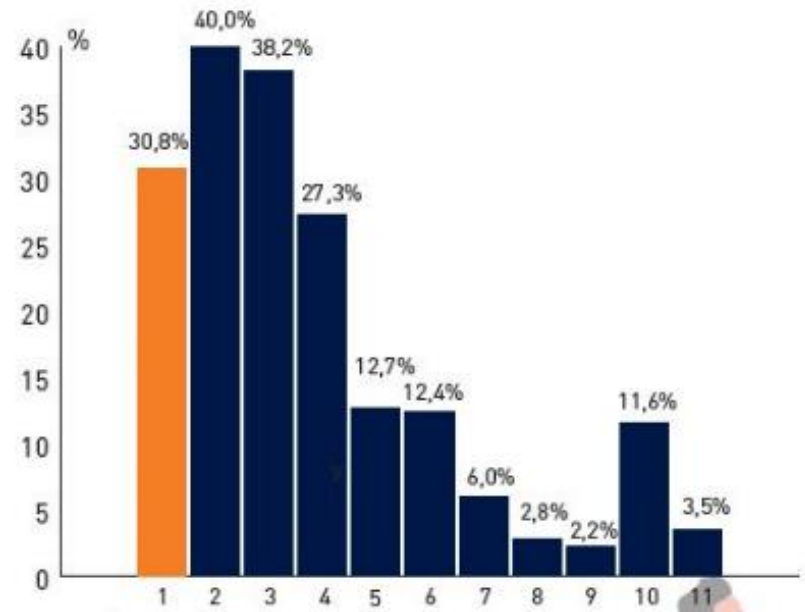
*Uitgaande van een geleidelijke opstart van de economie in mei-juni 2020

Panteia Corona impact scanner april

- De afgelopen tijd voerde onderzoeksbureau Panteia een groot online onderzoek uit naar de impact van de Coronacrisis in nagenoeg alle MKB-branches. Tot op heden hebben ruim 7.000 ondernemers meegedaan aan het onderzoek.
- Ondernemers nemen tal van maatregelen om het hoofd boven water te houden, ze maken ook in grote getalen gebruik van overheidshulpmaatregelen (zie figuur).
- Banken hebben aangegeven bij deze crisis nadrukkelijk deel van de oplossing te willen zijn. Dit onderzoek laat zien dat ruim 85% van de ondernemers nog geen contact heeft gehad met de bank over het effect van de Coronacrisis op de financiële situatie van hun onderneming. Bij ondernemingen met meer dan 50 werknemers ligt dit percentage iets boven de 50%.
- Ondernemers die contact hebben gehad met hun bank zijn wisselend tevreden over de behulpzaamheid: 47% is hierover (zeer) tevreden, 25% is (zeer) ontevreden.

OVERHEIDSREGELINGEN

Mate waarin men gebruik maakt / verwacht gebruikt te zullen gaan maken van overheidssteunmaatregelen

Basis: alle MKB ondernemingen uitgezonderd zzp-ers

- 1 Geen gebruik van maatregelen
- 2 Aanvraag overbrugging voor werkbehoud (NOW)
- 3 Uitstel van betalingen aan belasting
- 4 Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS)
- 5 Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
- 6 Verruiming van de Bzb-regeling
- 7 Verruiming BZKB-regeling
- 8 Verruiming GO-financiering
- 9 Versoepeling Credits
- 10 Anders
- 11 Weet niet

Bron: Panteia

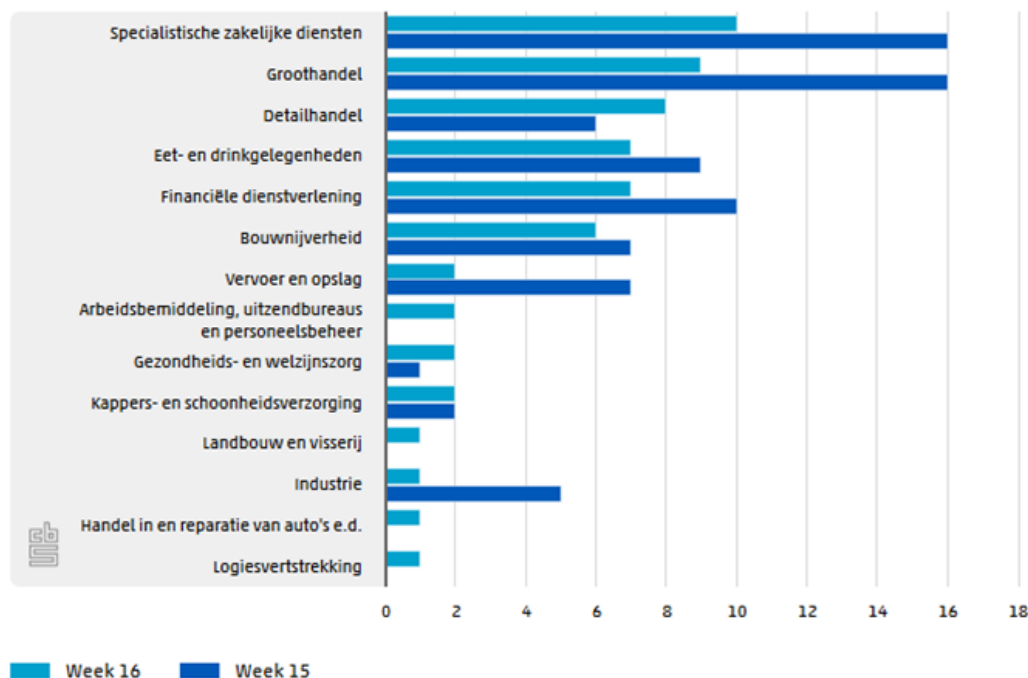
Faillissementen

- In week 16 (13 april t/m 17 april) zijn 60 bedrijven en instellingen (excl. eenmanszaken) failliet verklaard. Dat zijn er 29 minder dan in week 15 (CBS). Daarnaast zijn 5 eenmanszaken failliet verklaard.
- Meeste faillissementen zijn in specialistische zakelijke dienstverlening, gevolgd door groot- en detailhandel.

Overijssel (faillissementsdossier.nl):

- Week 16: 3 faillissementen
- Week 15: 6 faillissementen
- Week 14: 4 faillissementen
- Week 13: 8 faillissementen
- Week 12: 3 faillissementen
- Week 11: 3 faillissementen

Aantal faillissementen van bedrijven en instellingen (incl. eenmanszaken) naar branche, 2020

on: CBS

*ECONOMISCHE IMPACT -
DIRECT GERAAKTE SECTOREN*

Overzicht impact Overijsselse economie

- Veel bedrijven worden geraakt.
- Werkgelegenheid: bij aanhouden van crisis vooral problemen onder schoolverlaters en mensen met tijdelijke contracten. Door tegemoetkoming in loonkosten loopt werkloosheid niet direct op.
- Het noodmaatregelenpakket wordt positief ontvangen. De zorg zit vooral of het voldoende is en of de organisatie en uitbetaling snel genoeg op gang komt. Vooral dat laatste is essentieel omdat veel bedrijven een liquiditeitsprobleem hebben.
- Door de vele signalen van ondernemers die tussen wal en schip dreigden te vallen is er op 7 april een uitbreiding van SBI-codes gekomen. Op 15 april zijn extra maatregelen voor de culturele en creatieve sector gekomen en de agro sector.
- De exportpositie van bedrijven in Overijssel wordt hard geraakt. Uit gesprekken met internationaal actief bedrijfsleven komt naar voren dat door de maatregelen en het toegenomen protectionisme handelsvolumes kelderen en marktaandeel in buitenlandse markten terugloopt.
- Bedrijven geven aan hun aandacht de komende periode (half jaar tot jaar) met name te richten op markten waarin men reeds een positie heeft opgebouwd en vooralsnog geen nieuw te ontwikkelen markten gaat bewerken. In de praktijk betekent dit dat de aandacht met name gericht zal zijn op Europa en in het bijzonder de landen om ons heen.
- Bedrijven denken serieus over het spreiden van risico's op het gebied van toelevering en productie om niet te veel afhankelijk te zijn/blijven van Azië/China. Of dit leidt tot re-shoring (terughalen van productie naar NL) op de korte termijn is twijfelachtig. Near-shoring ligt dan meer voor de hand, waarbij ook nog een deel in Azië zal blijven.
- De coronacrisis heeft ook grote gevolgen voor de sociale sector waaronder zorg, sport en maatschappelijk vastgoed. De anderhalve meter economie grijpt enorm in op de uitvoering van sociale werkzaamheden. Programma's worden uitgesteld of moeten worden omgegooid naar een digitale variant wat extra kosten met zich meebrengt. Op de middellange termijn verwachten wij dan ook dat er exploitatie problemen gaan ontstaan bij deze instellingen.
- [Veel gestelde ondernemersvragen:](https://www.kvk.nl/corona/veelgestelde-ondernemersvragen-over-corona/)
<https://www.kvk.nl/corona/veelgestelde-ondernemersvragen-over-corona/>

Vrijetijdseconomie

Welke **nieuwe** signalen geven ondernemers?

- Wekelijks komt er een memo Stand van zaken vanuit MarketingOost (zie volgende sheet).
- Ondernemers in Twente zijn content dat ze vanaf aanstaande vrijdag weer open kunnen.
- In de VTE sectoren stijgt het aantal WW-uitkeringen hard. Van een bovengemiddeld sterke stijging was sprake bij de horeca en catering (+224 procent), uitzendbedrijven (+143 procent) en de cultuursector (+94 procent).
- Veel bedrijven maken zich klaar voor de 1,5

meter economie. Deze economie gaat gepaard met veel moeilijkheden voor de dagrecreatieve sector. De aard van hun business maakt het dat zij zeer grote omzetverliezen krijgen.

- Het gehele evenementenseizoen is afgelast. In een eerdere meting gaf de eventbranche aan dat 2/3 van de evenementenbedrijven in de huidige situatie binnen een half jaar failliet gaat
- In deze sector zijn ook mooie initiatieven en creatieve 'omdenk'-ideeën. Voor voorbeelden: <https://www.marketingoost.nl/nl/corona-dossier/>

Hoe reageren ze op het steunpakket?

- Op zich positief, maar sector heeft specifieke problemen.
- Gastvrij Overijssel heeft een brandbrief aan staatssecretaris Keijzer geschreven.

- Door het grote aantal annuleringen, lukt het de sector niet de aanbatalingen terug te betalen. Men komt daarom met een vouchersysteem.
- **Bedrijven maken zich klaar voor de 1,5 meter economie.** Geven ook aan hier mee aan de slag te willen gaan.

Waar is behoefte aan?

- Ondernemers benadrukken gewenste duidelijkheid over startdatum seizoen. Dat is nu niet duidelijk.
- zgn. webinar/digitaal college/spreekuur van accountants om in beeld te krijgen hoe je een liquiditeitsprognose maakt en hoe je een

liquiditeitspositie moet duiden.

- positieve en creatieve initiatieven onder de aandacht moeten brengen; kan namelijk ook stimulans brengen.

Wekelijkse update MarketingOost

Restricties

- Bedrijven met vast standplaatsen ervaren problemen, omdat zij vinden dat deze wel geopend kunnen worden. [Deze gedachten zijn er nog steeds bij ondernemers.](#)
- Campings en hotels moeten zich gaan voorbereiden op de 1,5 meter samenleving. Hierbij zullen zij in de toekomst open kunnen gaan, maar enkel wanneer zij zich aan deze maatregelen houden. Het is voor deze bedrijven dan ook aan te raden om zich hier op voor te bereiden.
- [Winkelstraten kunnen na coronacrisis 15% tot 20% van de oorspronkelijke capaciteit benutten. Dit resulteert in dat er minder gebruik gemaakt wordt van winkelstraten.](#)

Communicatie

- [MarketingOost heeft een Helpdesk. Mensen weten de Corona Helpdesk goed te vinden. In totaal zijn er 17.557 unieke paginaweergaven voor MarketingOost geweest tot 15 april 2020. Dit is gegroeid tot 19.017 tot 22 april 2020.](#)
- [De meest bezochte pagina's van MarketingOost zijn gerelateerd aan Corona. Tot dusver zijn hier 5622 unieke paginabezoeken aan gedaan.](#)

Dit is conform het zoekgedrag van personen, die meer specifiek is geworden sinds de coronacrisis.

Bezoekers

- [Consumentenactiviteiten:](#) Mensen komen 46% minder op recreatie-plekken in Overijssel. Wel komen ze meer in parken (+33%).
- [Het bezoek op Holland.com is in de afgelopen week sterk teruggelopen \(-70%\). Waarbij de sterkste daling zit in het bezoek vanuit België \(-85% sessies t.o.v. 2019\).](#)
- [Hoewel de zorgen om corona een onverminderde invloed hebben op de behoefte om naar Nederland te reizen, hebben bezoekers aan Holland.com in de meeste gevallen nog steeds reisplannen. Bijna vier op de tien bezoekers is van plan om, direct als reizen weer mogelijk is, een reis naar Nederland te ondernemen \(38 procent\). 20 procent heeft nog steeds plannen om in de zomer naar ons land te reizen.](#)

Cultuur en evenementen

Welke **nieuwe** signalen geven ondernemers?

- De cultuur- en evenementensector wordt bijzonder hard geraakt door teruglopende vraag en noodzakelijke sluiting of afgelastingen. De druk op deze sectoren wordt breed erkend.
- In totaal gaat het in Overijssel om 15 beeldbepalende evenementen, 10 poppodia, 94 musea en 36 theaters en veel gezelschappen. Ze spreken reserves en eigen vermogen aan, verplaatsen/annuleren van voorstellingen, etc.
- We zien mooie creatieve digitale initiatieven ontstaan: van een museumrondleiding op YouTube tot digitale muziekles. Cultureel noaberschap in een nieuwe creatieve jas!

Hoe reageren ze op het steunpakket:

- De steunregelingen zijn niet altijd (makkelijk) toegankelijk voor deze sector (bijvoorbeeld TOGS en TOZO).
- De genomen maatregelen dragen bij aan de liquiditeit op de korte termijn maar bieden geen soelaas op de middellange termijn; zie de oproepen vanuit de sector zelf, bijvoorbeeld: brief Kunsten '92, brief Raad voor Cultuur, brief Platform Beeldende Kunsten.

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Taskforce met IPO, VNG, G4 en OCW o.l.v. Kunsten '92 is gevormd om schade KT en LT in kaart te brengen en toe te werken naar specifieke maatregelen voor de sector. Zorg is vooral lange termijn: organisaties hebben geen vet op de botten. Omzetverlies tot 1 juni bedraagt in totaal landelijk € 969 miljoen.
- Er is een regulier bestuurlijk overleg met de gemeenten Zwolle, Enschede en Deventer gestart, om de gevolgen voor de sector in kaart te brengen en aanvullende maatregelen te verkennen en samen met de sector scenario's voor de 1,5 meter samenleving uit te werken.
- De gemeenten worden (financieel) hard geraakt door de crisis op alle fronten. Tegelijkertijd zijn zij eigenaar van gebouwen waar de schouwburgen, poppodia, theaters en bibliotheken in huizen: exploitatie staat enorm onder druk.

Retail

Welke **nieuwe** signalen geven ondernemers?

- Centrumgebieden worden hard geraakt. Wijkwinkelcentra minder.
- Beeld vanuit het IPO en ministerie van EZK is dat 25% van de retailers omvalt en niet meer zal terugkeren na deze crisis. Dit heeft grote gevolgen voor de economie en vitaliteit van binnensteden.
- Verwachting is dat een aantal belangrijke ontwikkelingen die al in gang waren gezet nu versneld de centrumgebieden gaan beïnvloeden, namelijk:
 - Minder winkels
 - Het centrum wordt een ontmoetingsplek (een place to be) – ook in de kleinere kernen
 - Lokaal kopen wordt populairder
 - Raken we meer gewend aan online shoppen?
- Provincie ondersteunt de centrumgebieden met crisisarrangementen. Dit wordt goed ontvangen. Hier loopt Overijssel in voorop. Met de crisisarrangementen kunnen gemeenten, centrummanagers, ondernemersverenigingen, etc. collectieve acties in centrumgebieden aanjagen. Er zijn inmiddels 13 arrangementen afgesloten, met de overige gemeenten is het gesprek hierover gaande.

Op deze manier versnellen we onder andere online platforms en bezorgdiensten voor lokale ondernemers, coaching van retailers en extra inzet voor coördinerende werkzaamheden in centrumgebieden.

Hoe reageren ze op het steunpakket?

- Overheden spelen adequaat op crisis in, positief hoe Rijk en gemeenten dit oppakken. Ook veel waardering voor brancheorganisaties als INretail.
- De retailsector is heel tevreden met het recente 'Steunakkoord vastgoed' tussen retail en vastgoedpartijen.

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Aandacht voor de lange termijn. Transformatie wordt versneld. Hoe begeleid je dit goed?
- Aandacht ten aanzien van het 'Steunakkoord vastgoed' gaat nu uit naar banken en andere vastgoedfinanciers. In hoeverre gaat ook die schakel in de keten mee?

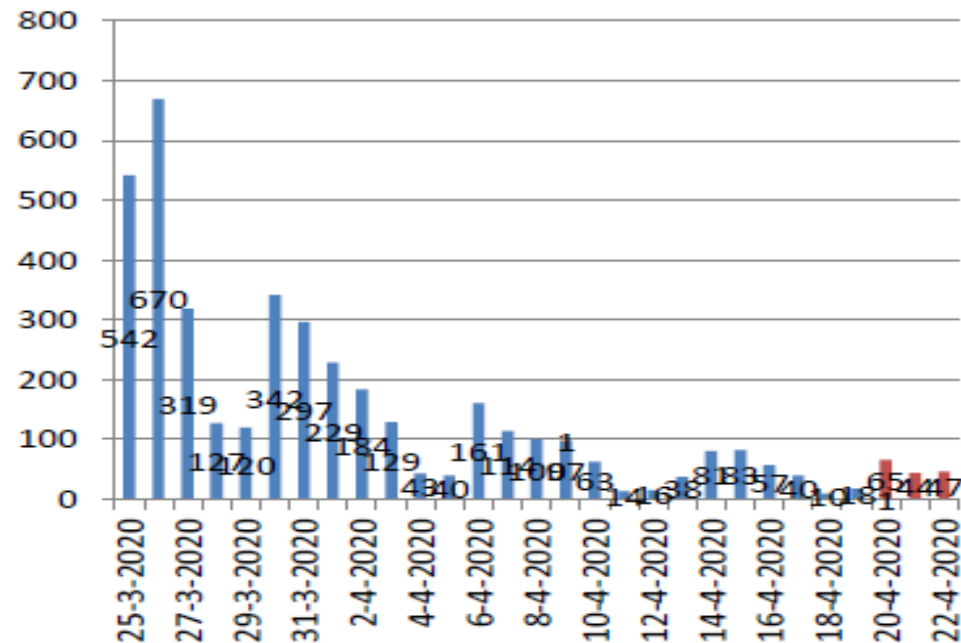
ZZP-ers

Aantal aanvragen TOZO

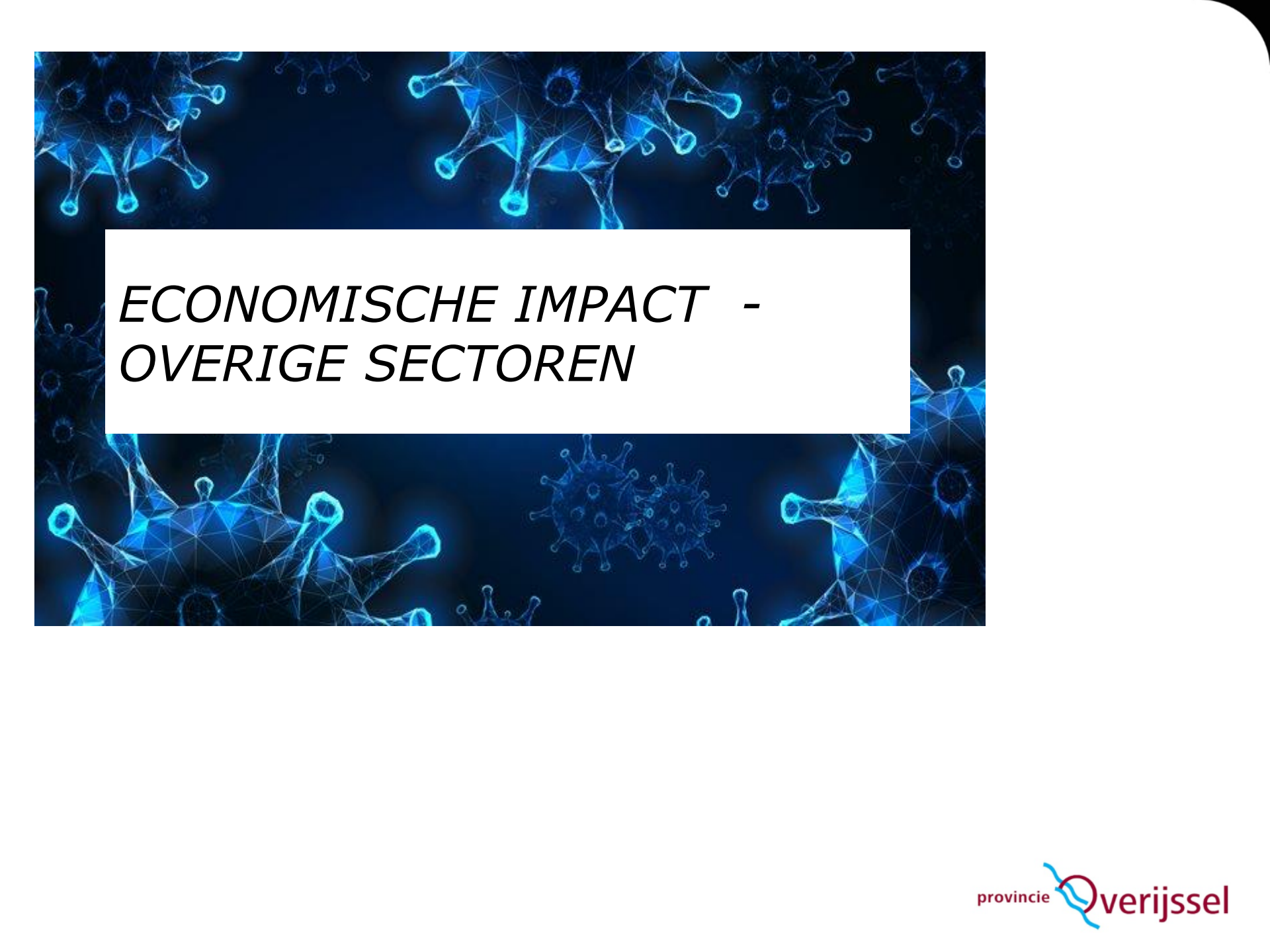
(Bijstand zelfstandigen)

- De instroom aan aanvragen stabiliseert. De focus ligt overal op het zo snel mogelijk afhandelen van alle aanvragen.
- Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) voert de BBZ-regeling uit voor 12 gemeenten Zwolle e.o.: stijging van aantal aanvragen tot 4.092.
- ROZ: voert BBZ uit voor Twentse gemeenten excl. Hellendoorn en Rijssen-Holten: heeft beduidend meer aanvragen ontvangen (tot 12-3-2020 91 aanvragen, nu 9.298).
- In Deventer wordt het BBZ uitgevoerd door Het Gros: stijging van aantal aanvragen tot 1.332.
- Gemeente Hellendoorn: 308 aanvragen.
- In Rijssen-Holten zijn tot nu toe 379 aanvragen ingediend.

Instroom aanvragen TOZO bij de RBZ

Bron: RBZ

ECONOMISCHE IMPACT - OVERIGE SECTOREN

Industrie

Welke **nieuwe** signalen geven ondernemers?

- Onderzoek NRK (17/4): De productie is bij 52% van de rubber- en kunststofbedrijven fors gedaald. Grote klap dreigt na de zomer. Circulaire economie is in het geding. Bedrijven hebben de neiging hebben voor de goedkopere virgin grondstoffen te kiezen in plaats van het circulaire recyclaat materiaal. De recyclingindustrie heeft een brandbrief gestuurd.
- MKB metaal heeft voor de 2^e keer een onderzoek onder haar leden uitgezet. Ook Metaalunie verwacht de grootste klap na de zomer.
- FME heeft al een rapport gepubliceerd met maatregelen voor na de crisis: <https://www.fme.nl/nl/nieuws/coronacrisis-hoe-nu-verder-maatregelen-technologische-industrie>
- Internationale handel gaat zeer lastig. Veel maakbedrijven zijn daarvan afhankelijk. Bedrijven kijken hoe ze nu zo snel mogelijk kunnen omschakelen. Invoer vanuit noord-italie (zoals RVS) is echt problematisch.
- Toeleveranciers aan de auto-industrie worden hard geraakt. De verwachting is dat neergang in deze sector langdurig zal zijn
- Vanuit het Smart Industry netwerk Boost wordt

aandacht gevraagd voor cruciale bedrijven in de keten. Voor een snel herstel na de crisis moeten deze bedrijven overeind blijven.

- Ondersteuning bij turnaround management wordt gevraagd, niet alleen om de huidige crisis het hoofd te bieden, maar ook om tijdig in te spelen op de kansen van de toekomst.
- Vanuit het landelijke Smart Industry Bureau zal ook aandacht worden gevraagd voor ondersteuning bij het realiseren van:
 - Robuuste kortere ketens
 - Wendbare organisaties
 - CO2 reductie

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Men waarschuwt voor de grote bedrijven die nu dichtgaan met als reden coronabesmetting en zo gebruik maken van de regelingen.
- Financiering wordt belangrijk aandachtspunt nu en straks. Aanvragen voor verruimde BMKB moeten sneller qua doorlooptijd.
- Ondersteuning met multidisciplinaire expertise bij turnaround management

Vervoer

- Sinds vrijdag 13 maart is het gebruik van het OV sterk afgenomen. Het OV in Overijssel rijdt nu zaterdagdienstregelingen met max. 2 ritten per uur en waar nodig versterking op de vroege ritten (voor forenzen met vitale beroepen). Afgezet tegen het gebruik is zelfs deze inzet nog te ruim, omdat nu ongeveer 15% van het normale aantal reizigers is overgebleven. **Vervoerders zijn zich met de provincie aan het beraden hoe weer opgeschaald kan worden in een 1,5-meter situatie als scholen en kantoren weer open gaan. Net als in andere sectoren beperkt de 1,5-meter de capaciteit dramatisch waardoor minder reizigers met OV kunnen reizen. Dit zorgt niet alleen tijdens maar ook na versoepeling van de Corona maatregelen voor een extra financieringsopgave.**
- Het wegvallen van de reizigersopbrengsten trekt een zware wissel op de financiële situatie van de vervoerbedrijven **en provincie**. Er is overleg van vervoerders, Rijk en decentrale overheden om te bepalen hoe we aan het einde van het jaar met de afrekening van omgaan. Afhankelijk **van de duur van de huidige situatie loopt de schade in Overijssel in de miljoenen (herstart in juni) of tientallen miljoenen (herstart in januari).** Voor de regionale treinen en twee bus concessies zijn wij zelf opbrengstverantwoordelijk waardoor veel minder reizigersopbrengsten ook direct grote **financiële gevolgen heeft voor de provincie Overijssel.**
- De Corona-maatregelen zorgen voor bijna 40% minder autoverkeer op provinciale wegen in Overijssel. In de avond en nacht is dit het meest merkbaar. In de spitsuren is er 43% minder autoverkeer. De minste afname is overdag buiten de spitsuren: een derde minder verkeer. Op belangrijke provinciale wegen tussen de economische steden ligt de afname van verkeer nog zo'n 5 procentpunten hoger.
- In week 12 was de gemiddelde afname van het verkeer 36%. Met de aanscherping in week 13 steeg de afname naar 43% minder verkeer. Na week 13 nam het verkeer met gemiddeld 3 procentpunten per week toe, maar de meest recente meting in week 16 geeft nog steeds 37% minder verkeer op provinciale wegen dan normaal.
- Voor het vrachtverkeer ligt de situatie anders. In de eerste week van de Corona-maatregelen (week 12) nam de hoeveelheid vrachtwagens af met gemiddeld 2,5%. In de avond en nacht reed er 10% minder vrachtverkeer. **Na de eerste week nam het vrachtverkeer toe, momenteel rijdt er gemiddeld 1% minder vrachtverkeer dan normaal.**

Sociale kwaliteit en maatschappelijke organisaties

Welke **nieuwe** signalen geven maatschappelijke partners en organisaties? Hoe reageren ze op het steunpakket?

- Multifunctionele accommodaties zijn gesloten, de huur loopt wel door. Projecten gaan niet door of liggen stil.
- Juist kulturhusen en sportvoorzieningen zijn laagdrempelige ontmoetingsplekken voor kwetsbare doelgroepen. De effecten voor de gezondheid van kwetsbare groepen op de middellange termijn is nog niet duidelijk.
- In totaal gaat het om honderden voorzieningen in kernen en wijken.
- De huurders van ruimtes zijn vaak zzp-ers en niet-kapitaalkrachtige maatschappelijke organisaties.

- Er is geen steunpakket voor maatschappelijk vastgoed. Deze organisaties zijn voor een groot deel afhankelijk van gemeenten, die door tekorten in het sociaal domein al onder druk stonden. Maatschappelijke organisaties verwachten een gemeentelijke steunregeling. Een aantal gemeenten werkt hier aan.

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Van maatschappelijke organisaties en fysieke ontmoetingsplekken is nog geen eenduidig beeld. De ondersteuning is gemeente-afhankelijk.
- Er is inmiddels initiatief genomen om de impact van de Corona crisis onder kulturhusen en dorpshusen in beeld te brengen.
- Kennisontwikkeling zal van groot belang worden.

Sport (*nieuw*)

Welke signalen geven sportverenigingen?

- Praktisch alle activiteiten zijn stilgelegd en/of voor de rest van het seizoen gestopt.
- Multifunctionele accommodaties, sportvoorzieningen, (buiten)zwembaden hebben hun deuren gesloten, waardoor er geen inkomsten zijn.
- Verwachting is dat de impact lang zal duren. Mensen vermijden mogelijk voor langere periode de drukte van sportaccommodaties en zwembaden.
- Voor met name de buitensportverenigingen met eigen accommodaties dalen de inkomsten flink door wegvallende kantineopbrengsten (gemiddeld circa 20-25% van de inkomsten).
- Verenigingen zijn verder afhankelijk van sponsorinkomsten, inkomsten uit evenementen en activiteiten, (in kind) bijdragen van bedrijven en die staan onder druk. De eerste sponsors trekken zich terug.
- Vaak lopen de kosten door. Wel wordt er in veel gevallen uitstel voor de huur verleend.
- Veel vragen en onduidelijkheid bij eventuele versoepeling van de maatregelen en het opstarten van activiteiten. Hoe om te gaan met nieuwe voorschriften en richtlijnen?

Hoe reageren ze op het steunpakket?

- Organisaties kunnen gedeeltelijk gebruik maken van landelijke regelingen, maar zijn met name aangewezen op lokale (gemeentelijke) oplossingen. Gemeenten staan echter door financiële tekorten in het sociaal domein vaak al onder druk.
- Lokaal worden er – o.a. door sportbedrijven en sportservice organisaties – sportloketten ingericht voor alle corona-gerelateerde vragen en problemen. Verder zijn er initiatieven om toch in beweging te blijven. 'Good practices' worden breed gedeeld
- Landelijk wordt gewerkt aan een breed steunpakket, onder andere door Vereniging Sport en Gemeenten en NOC*NSF.

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Veel verenigingen hebben behoefte aan ondersteuning. Juridisch, operationeel of juist bij het aanvragen van lokale en/of landelijke subsidies/regelingen.
- Kennisontwikkeling en -deling is van groot belang, ook met name in de volgende fase waarin de sport weer kan worden opgestart, maar grote (en langdurige) daling van inkomsten te verwachten is.
- Sportbedrijven en provinciale sportorganisaties werken aan een Overijssels Sportakkoord. Ook dit proces ligt grotendeels stil.

Agrofood

Welke **nieuwe** signalen geven ondernemers?

- Personeelsproblemen door grensbepkeringen: Er zijn landelijke platforms om vraag en aanbod van personeel bij elkaar te brengen, www.helponsoogsten.nl en www.werkenindelandentuinbouw.nl
- Afzetproblemen door uitval Horeca: Taskforce verwachten een gemeentelijke steunregelinkorte ketens neemt landelijk regie in (maatschappelijke) initiatieven. Provincie staat hiermee in verbinding voor regionale uitwerking. Inmiddels is de campagne #supportyourlocals gelanceerd, Overijssel brengt streekinitiatieven onder de aandacht.
- Afzetproblemen door wegvallen export: Rijk biedt aanvullende tegemoetkomingen. Deze gaan over sierteeltsector, specifieke onderdelen van de voedingstuinbouw en de fritesaardappel sector. [De kalverhouderij ervaart echter ook problemen in afzet.](#)
- Nevenactiviteiten bij agrarische bedrijven, zoals zorg en horeca, zijn vaak belangrijk voor het inkomen en vallen nu veel weg. [Voor een deel worden die nu ook gedekt met een](#)

tegemoetkoming door het rijk:

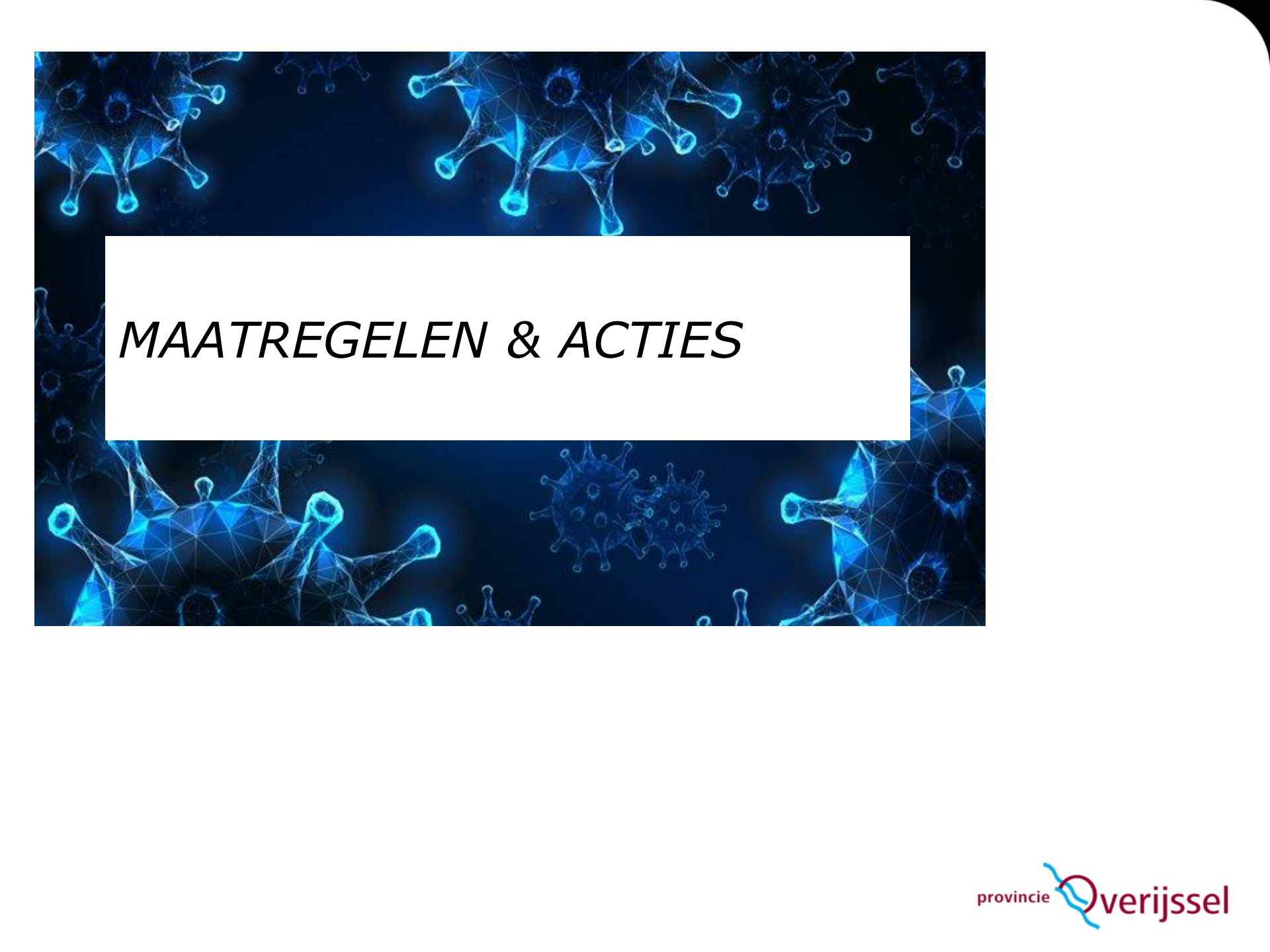
- [Uitbreiding Agrarische recreatieondernemingen \(besluit 7 april 2020, aanvragen vanaf 15 april\).](#) Bij agrarische recreatieondernemingen kijken we naast de hoofdactiviteit ook naar de nevenactiviteit.

Wat missen ze nog aan ondersteuning?

- Aanvullende garantstellingen/overbruggingskredieten.
- Couulance bij handhaving en vergunningen.
- Verlenging van uitvoeringsperiode (innovatie)projecten.
- Een apart loket voor de sector in de provincie.

[Corona dossier van LTO Noord](#)

https://www.ltonoord.nl/dossiers/corona?_sw_csrfToken=j4KKnsTogjL1IKKUuGznL1NNd3QGXLxG

MAATREGELEN & ACTIES

Europese maatregelen

De Europese Commissie (EC) neemt verschillende maatregelen in navolging van de effecten van de Coronacrisis:

Verordening 'Coronavirus Response Investment Initiative'

De EC stelt voor om de reserves van EFRO en andere EU fondsen te mobiliseren voor de zorg en het MKB:

- Totaal van 37 miljard beschikbaar, gaat om bestaande reserves in EU fondsen.
- **Voor Overijssel niet interessant omdat de facto de NL programma's al volledig gecommitteerd zijn. Wel is extra bevoorschotting mogelijk aan subsidienten.**

Tijdelijk framework staatsteun

- De EC versoepeld tijdelijk staatsteunregels. Dit leidt ertoe dat publiek geld kan worden ingezet om ondernemingen van liquiditeit te voorzien om faillissement te voorkomen.
- De regeling maakt de volgende steun mogelijk: rechtstreekse subsidies, terugbetaalbare voorschotten of belastingvoordelen, garanties voor leningen, rentesubsidie voor leningen,

steun in vorm van garanties en leningen die via financiële instellingen worden verleend en exportkredietverzekeringen.

- **De rijksoverheid maakt volop gebruik van deze uitzondering, mogelijkheid kan onderzocht worden of de provincie extra steun kan verlenen op deze manier.**

Support to mitigate Unemployment Risks in an Emergency (SURE)

100 miljard financiering beschikbaar voor lidstaten om werkloosheidsmaatregelen te financieren.

Joint EU exitstrategie

- De EC wil een gecoördineerde Europese exitstrategie. EC stopt veel werk in het op 1 lijn krijgen van lidstaten.
- Exit strategie is een systematische aanpak op basis van diverse criteria om zo geleidelijk te werken aan het opstarten van de economie waarbij de capaciteit van de zorg gewaarborgd blijft.

Europese maatregelen

EU Recoveryplan

- Op 21 april publiceerde de Europese Commissie haar '[Roadmap for Recovery](#)'.
- Speerpunten uit de roadmap zijn:
 - Strategische autonomie van Europese industrie (onafhankelijke productieketens)
 - Verder versterken van de interne markt
 - Duurzaamheid en digitalisering zijn de grote investeringsthema's, op weg naar een circulaire economie
 - Marshallplan achtige investeringen via het Meerjarig financieel kader (ook via cohesiefondsen)
- **Voor Overijssel is het interessant deze ontwikkeling te volgen en te benutten wanneer we naar ons eigen herstelbeleid gaan kijken.**

Europese Investeringsbank (EIB)

De EIB stelt samen met onder ander het Europese Investerings Fonds 40 miljard euro beschikbaar voor het opvangen van de klappen van het coronavirus. Het gaat om de volgende maatregelen:

- Garantstelling banken (20mld)
- Liquiditeitslijnen aan banken voor meer werkkapitaal MKB (10mld)
- Opkoopprogramma zodat banken risico's op MKB leningen kunnen overdragen (10mld)

Europese Centrale Bank (ECB)

De ECB lanceert het 'Pandemic Emergency Purchase Programme', een opkoopprogramma van 750mld voor staatsobligaties.

Zo wordt voorkomen dat overheden worden afgestraft op de financiële markten voor het nemen van maatregelen en het verhogen van de staatsschuld.

Landelijk noodpakket (14 april)

- De tweede steunronde komt er, laat minister Hoekstra weten. Maar niet noodzakelijkerwijs tegen dezelfde voorwaarden als het pakket van maart. (fd.nl) Minister Koolmees houdt er rekening mee dat bij een verlenging van het steunpakket voor bedrijven, de voorwaarden worden aangescherpt. (NOS)
- Ook startups, scale-ups en andere innovatieve bedrijven die getroffen worden door de coronacrisis kunnen en overbruggingskrediet aanvragen. Deze bedrijven hebben doorgaans geen bankrelatie. Daarom zullen op verzoek van het kabinet de Regionale ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's) de kredieten gaan verstrekken. Het kabinet stelt hiervoor in eerste instantie 100 miljoen euro beschikbaar. Deze maatregel wordt aan de Europese Commissie voorgelegd. De verwachting is dat deze dan de vierde week van april toegankelijk zal zijn

Noodpakket voor banen en economie

Tijdelijke financiële regelingen

✓ = regeling is open

Tegemoetkoming inkomsten en salarissen			
		Voor wie?	Waar aanvragen?
Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW) ✓		Werkgevers met tenminste 20% omzetverlies	UWV.nl/now
Coulance rond schriftelijk vastleggen vast contract ✓		Werkgevers	Belastingdienst.nl/coronavirus
Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) ✓		Zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers	Eigen gemeente
Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren COVID-19 (TOGS) ✓		Mkb-ondernemers die direct getroffen worden door overheidsmaatregelen*	Rvo.nl/tegemoetkomingcorona
Uitstel belastingen			
Uitstel van belastingbetaling ✓		Alle ondernemers en zzp'ers	Belastingdienst.nl/coronavirus
Deblokkeren g-rekening ✓		Alle ondernemers die personeel uitlenen	Belastingdienst.nl/coronavirus
Verlaging invorderingsrente ✓		Alle ondernemers en zzp'ers	Gaat automatisch
Verlaging belastingrentes		Alle ondernemers en zzp'ers	Gaat automatisch
Wijziging voorlopige aanslag ✓		Alle ondernemers en zzp'ers	Mijn Belastingdienst (Zakelijk)
Toerismebelasting		Bedrijven in horeca en vrijetijdbranche	Eigen gemeente
Versoepeling kredieten			
Verruiming Borgstelling MKB ✓		Zzp en mkb**	Uw kredietverstrekker
Garantie Ondernemingsfaciliteit (GO-regeling)		Mkb en Grootbedrijf	Uw kredietverstrekker
Qredits ✓		Zelfstandigen en mkb	Qredits.nl
Fonds voor overbruggingskredieten voor non-bancair gefinancierde bedrijven		Startups, scale-ups en ander non-bancair gefinancierd mkb	Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's)

* mits voldaan aan de voorwaarden op rvo.nl/tegemoetkomingcorona

** m.u.v. enkele sectoren, zie [RVO.nl/BMKB](https://rvo.nl/BMKB). Voor land- en tuinbouw, visserij en aquacultuur is er de Borgstelling MKB-Landbouwkredieten Corona (BL-C), zie [RVO.nl/BL-C](https://rvo.nl/BL-C).

Landelijk noodpakket Cultuur

Welk steunpakket is er gekomen:

- Op 27 maart is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met maatregelen voor de sector. Dit zijn maatregelen voor de korte termijn die ervoor zorgen dat bedrijven overeind blijven en de medewerkers kunnen worden doorbetaald. Daarnaast heeft de Minister verschillende coulancemaatregelen genomen.
- Hierbij is het uitgangspunt dat ondernemers, werkgevers en werknemers, waaronder de vele ZZP-ers in de culturele en creatieve sectoren, gebruik kunnen maken van de generieke steunmaatregelen van het kabinet. Deze regelingen zijn echter niet altijd (makkelijk) toegankelijk voor deze sector (bijvoorbeeld TOGS en TOZO).
- Overijssel hanteert inmiddels dezelfde coulancemaatregelen.
- Op 9 april is de landelijke ticketregeling gestart www.bewaarjeticket.nl. Bewaar je ticket (of Save your ticket) hanteert ieder theater, podium, festival, museum of concertzaal hetzelfde beleid met betrekking tot restitutie. Hierbij is ruimte voor inzet van vouchers in plaats van volledige restitutie.
- Na stevige lobby vanuit de sector zelf en IPO en VNG heeft de Minister op 15 april bekend gemaakt dat er [300 miljoen](#) extra wordt uitgetrokken ter ondersteuning van de culturele sector. Dit om te zorgen dat 'cruciale culturele spelers' niet omvallen. De 300 miljoen euro extra is opgebouwd uit vier onderdelen:
 1. Geld voor het ophogen van de subsidies voor instellingen in de culturele basisinfrastructuur en voor instellingen en festivals die meerjarig worden ondersteund door de zes rijkscultuurfondsen.
 2. Voor het verhogen van bestaande leenfaciliteiten bij het Nationaal Restauratiefonds voor rijksmonumenten.
 3. De zes rijkscultuurfondsen krijgen budget voor ondersteuning van cruciale instellingen in de keten die vooral in regio's en steden de culturele infrastructuur dragen, zoals belangrijke gemeentelijke en provinciale musea, (pop-)podia en filmtheaters.
 4. De leenfaciliteiten bij Cultuur+Ondernemen worden verhoogd voor cruciale private partijen in de keten, zoals vrije theaterproducenten, commerciële festivals en kunstgaleries. Nadere uitwerking volgt.

Landelijk noodpakket AgroFood

- Op 15 april is een brief naar de Tweede Kamer gestuurd met maatregelen voor de sector.
- Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) komt de sierteeltsector, specifieke onderdelen van de voedingstuinbouw en de fritesaardappel sector tegemoet voor geleden schade door de uitbraak van COVID-19. Veel bedrijven in deze sectoren zijn van de een op andere dag geconfronteerd met een acute vraaguitval door het wegvallen van de exportmarkt en het wegvallen van hun grootste nl afzetmarkt; de horeca.
- Fritesaardappeltelers krijgen een compensatie voor de hoeveelheid fritesaardappelen die zij nog in opslag hebben. De vergoeding bedraagt 40 procent van de gemiddelde marktwaarde van de periode september 2019 t/m februari 2020. In totaal is hier 50 miljoen euro voor beschikbaar.
- Er volgt op de korte termijn informatie over de nadere uitwerking en de precieze wijze waarop bedrijven zich kunnen aanmelden
- Daarnaast kan de sector gebruik maken van generieke maatregelen.

COVID-19 noodpakket

voor landbouw, tuinbouw en visserij

Aanvullende maatregelen agrarische sector

Informatie over de nadere uitwerking en de wijze waarop bedrijven zich kunnen aanmelden volgt binnenkort.

	Voor wie?	Waar aanvragen?
Aanvullende tegemoetkoming sierteelt en specifieke onderdelen voedingstuinbouw	Sierteelt en specifieke onderdelen voedingstuinbouw	Binnenkort via RVO.nl
Aanvullende tegemoetkoming fritesaardappelensector	Fritesaardappeltelers	Binnenkort via RVO.nl
Voorschot inkomenssteun Gemeenschappelijk Landbouw Beleid (GLB) vanaf juli	Akkerbouw en veeteelt	Binnenkort via RVO.nl

Relevante generieke maatregelen

Borgstelling MKB-Landbouwkredieten voor corona-overbruggingsfinanciering (BL-C)	Primaire agrarische bedrijven, visserij en aquacultuur	Uw kredietverstrekker Meer info: RVO.nl/BL-C
Verruiming Garantie Ondernemingsfaciliteit met 'corona-module' (GO-C)	Landbouw, tuinbouw, visserij en aquacultuur	RVO.nl/Coronavirus
Noodmaatregel Overbrugging voor Werkgelegenheid (NOW)	Werkgevers met tenminste 20% omzetverlies	UWV.nl/NOW
Tegemoetkoming Ondernemers Betroffen Sectoren (TOGS)	MKB-ondernemers, ook in landbouw, tuinbouw visserij en aquacultuur	RVO.nl/TOGS
Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers (TOZO)	Deeloonvissers	KVK.nl/Corona
Uitstel belastingbetaling	Alle ondernemers en zzp'ers	Belastingdienst.nl/Coronavirus
Uitstel betaling Energie Belasting (EB)	(Glas)tuinbouwbedrijven met maandelijkse eindfactuur energieverbruik	Uw energieleverancier
Uitstel betaling Opslag Duurzame Energie (ODE)	(Glas)tuinbouwbedrijven met maandelijkse eindfactuur energieverbruik	Uw energieleverancier

Landelijk noodpakket Sport

- Sportverenigingen en topsportstichtingen kunnen in de meeste gevallen een beroep doen op de Tegemoetkoming Ondernemers Getroffen Sectoren (TOGS, ook bekend als noodloket) voor een belastingvrije vergoeding van € 4.000,-. Hieraan zijn wel enkele voorwaarden verbonden, zoals een verwacht omzetverlies van € 4.000,-.
 - Daarnaast voeren VNG/VSG en het Rijk gesprekken over een extra storting Stichting Waarborgfonds Sport en aanvullende storting via de AU zodat gemeenten tijdens deze maanden huren aan sportclubs en niet in rekening gaan brengen en gedeelde huuropbrengst en horecaomzet gecompenseerd wordt.
 - Voor sportondernemers en zzp'ers zijn er de TOGS-regeling en de fiscale regelingen, borgstelling door de overheid middels de BMKB en GO (Garantie Ondernemersfinanciering). Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO; tijdelijke vervanging van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen).
- Wat nog meer:**
- Rabobank heeft een coöperatief fonds opgericht voor verenigingen, stichtingen en maatschappelijke initiatieven als zij in continuïteitsproblemen dreigen te komen.
 - Oranjefonds heeft fonds voor acute coronahulp en er is een versnelde behandeling van aanvragen gericht op armoede, eenzaamheid en de inzet van (meer) informele zorg tijdens de coronacrisis.

Provinciale maatregelen en acties

Provincie Overijssel:

1. Facturen (nog) sneller betalen
2. Inningen opgeschort bij betalingsproblemen
3. Subsidies en sponsorbijdragen worden uitbetaald
4. Loketten en uitvoeringsorganisaties staan klaar

Voor de MIT regeling is 1 miljoen extra beschikbaar gesteld.

Wij hebben één provinciaal aanspreekpunt voor VNO-NCW en MKB. Ondernemersadviseurs staan klaar voor het MKB en delen best practices.

Voor alle loketten en uitvoeringsorganisaties geldt dat ze digitaal en telefonisch doorgaan en klaarstaan voor ondernemers.

Taskforce Gastvrij Overijssel per 23/3;

informatie delen, beleid afstemmen met o.a. Veiligheidsregio's, ontwikkelen scenario's voor exit uit crisis. MarketingOost als vraagbaak en coördinatiepunt ondernemers, opstellen dashboard sector o.b.v. monitor.

Oost NL:

Oost NL het Corona Rebuild Program voor portefeuillebedrijven. Het programma richt zich op innovatieve ondernemers die veel last hebben van de coronacrisis, met als doel bedrijven tijdens en na de crisis perspectief te bieden. Oost NL werkt hierbij samen met de Brabantse Ontwikkelingsmaatschappij (BOM).

Oost NL gaat ook de Corona-OverbruggingsLening (COL) voor startups, scale-ups en innovatieve mkb-ers uitvoeren voor ondernemers uit Overijssel en Gelderland www.oostnl.nl.

De GO4EXPORT partners bieden ondernemers kennissessies aan om met name de ontwikkelingen voor MKB in Overijssel in de landen om ons heen (focus Duitsland) te duiden en ook kansen te laten zien. Voor het webinar programma of het terugkijken van reeds aangeboden webinars zie <https://go4export.nl/nl>

Provinciale maatregelen en acties

Provincie Overijssel – arbeidsmarkt:

- Arbeidsmarkt in Zicht heeft een coronapagina: <https://arbeidsmarktinzicht.nl/corona-monitor-arbeidsmarktinzicht> Deze pagina geeft inzicht in de economische impact van het coronavirus door een afgewogen combinatie van de beschikbare data, kennis uit de regio en kennis van experts.
- De overgebleven beschikbare vouchers vanuit het traject Overijssels Vakmanschap (onderdeel van werkloosheid naar werk) omzetten naar vouchers voor zittend personeel, die (deels) thuis zitten door de corona crisis. Dit gaat om 90 beschikbare vouchers á 2500 euro, totaal 225.000 euro.
- Het Twents Fonds stimuleren om versneld de mogelijkheid te creëren dat bedrijven een beroep kunnen doen op het fonds. Het staat nu alleen open voor individuen.
- Het ontwikkelfonds van de regio Zwolle stimuleren om versneld de mogelijkheid te creëren om ook individuen hiervan gebruik te laten maken. Het ontwikkelfonds staat nu alleen open voor aanvragen van bedrijven en organisaties.
- Ondersteunen van initiatieven om scholing en leren op afstand te organiseren. Hierbij is er al een groot aanbod, echter hoe kan de provincie ervoor zorgen dat van die scholingsmogelijkheden gebruik gemaakt wordt in deze (financiële) onzeker situatie voor werkenden en bedrijven. Op basis van specifieke vragen kan hier ondersteuning voor geboden worden.
- Het opzetten van een regeling waarbij werkgevers en werknemers ondersteunt worden in mogelijke mobiliteitsvraagstukken. Een voorbeeld hiervan is het PCPT (Praktijk Centrum Proces Technologie) die hier actief op in wil spelen specifiek voor de procestechniek- en de voedingsmiddelensector. Dit door vraag en aanbod te matchen tussen de aangesloten lidbedrijven (waaronder Apollo Vredestein) om zo werknemers in deze sector te kunnen behouden en stages voor nieuwe instroom te bemiddelen, waarbij ook (bij)scholing een belangrijk onderdeel is.
- Verkennen of er in de land- en tuinbouw behoefte is aan ondersteuning op het arbeids-mobiliteitsvraagstuk.

Provinciale maatregelen en acties

Sociale kwaliteit

Sociale kwaliteit initiatieven m.b.t. de coronacrisis kunnen veelal binnen de bestaande subsidie-regelingen opgepakt worden.

Via de 4 D makelaars kunnen we kleine lokale initiatieven ook ondersteunen.

Virtuele MKB Tour (bezochte bedrijven)

- Manderly Fashion (Ootmarsum)
- StadLandWater (Goor)
- Salland Engineering (Zwolle)
- Startershuis Doen (Hardenberg)
- MKB plein (Hengelo, Overijssel)
- Wensink Events (Deventer)
- Medspray (Enschede)
- Ecoplant (Zwolle)
- Brinker personenvervoer (Nijverdal)
- Cars & Stars (Losser)
- Eden Farm (Enschede)
- [Kopgroep Boost \(meerdere bedrijven\)](#)
- [Print.com \(Kampen\)](#)
- [Oxycom \(Raalte\)](#)
- [Nijland Cycling \(Heeten\)](#)

Virtuele tour maatschappelijke organisatie

De virtuele toer langs maatschappelijke organisaties is in voorbereiding. [1^e bezoek aan Carinova.](#)

Ruimte en bereikbaarheid

- De Stadsbeweging van de provincie Overijssel stelt de aanvraag voor stadsarrangementen open, speciaal voor gemeenten die tijdens deze coronacrisis samenwerkingsacties in het centrum willen opzetten of versnellen. Bijvoorbeeld voor het opzetten van digitale platforms en bezorgdiensten, extra inzet op binnenstadsmanagement of heropeningsacties na de crisis. In drie stappen kunnen gemeenten hun aanvraag bij de provincie indienen. De provincie heeft hiervoor 500.000 euro beschikbaar gesteld.
- Gedeputeerde Staten van Overijssel geeft aan de Bouwend Nederland-oproep te steunen om waar mogelijke de bouw- en infrasector aan het werk te houden.

Lichtpuntjes

Overal in Overijssel ontstaan mooie, creatieve, verrassende en ontroerende initiatieven. Veelal online. Deze initiatieven verdienen een podium, een spotlight. Daarom bundelen en verspreiden wij als provincie actief veel van deze opbeurende initiatieven onder de noemer #lichtpuntje.

Afgelopen weken stonden verschillende #lichtpuntjes al op onze social media kanalen. Denk aan de ThuisBieb-app (filmpje met Roy de Witte), de bloemenzaadjes, online voorstellingen van een aantal culturele instellingen en de campagne Support Your Locals. Allemaal voorbeelden van kleine geluismomentjes. Centrale plek waar we initiatieven verzamelen is de website www.samenvoorelkaar.nl Daarop kunnen inwoners ook zelf lichtpuntjes plaatsen.

Lichtpuntjes ontdek je op vele plekken. Ook binnen de projecten en programma's waar we binnen of buiten de provincie mee bezig zijn. Werk jij aan een initiatief dat bijdraagt aan ons aller welzijn? Of ken jij via via een goed voorbeeld van een #lichtpuntje? Geef het door! Dan plaatsen wij het in de spotlight.

Samen verlichten we Overijssel!

BRONNEN

Publicaties van het Rijk

- 12 maart 2020:
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2020/03/12/kamerbrief-over-economische-maatregelen-met-betrekking-tot-het-coronavirus>
- 13 maart 2020:
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z05090&did=2020D10543 :
Brief van Slob en Engelshoven : gevolgen COVID voor de onderwijs en cultuur
- 16 maart 2020:
<https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-economische-zaken-en-klimaat/documenten/kamerstukken/2020/03/16/kamerbrief-over-verruiming-borgstelling-midden-en-kleinbedrijf-bmkb-als-gevolg-van-de-coronacrisis>
- 17 maart 2020:
<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/documenten/kamerstukken/2020/03/17/kamerbrief-over-noodpakket-banen-en-economie>
- 27 maart 2020:
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/03/27/uitwerking-motie-jetten-c-s-over-steun-voor-het-culturele-en-creatieve-veld/uitwerking-motie-jetten-c-s-over-steun-voor-het-culturele-en-creatieve-veld.pdf>
- 31 maart 2020:
[werkgelegenheid/Kamerbrief+Tijdelijke+noodmaatregel+overbrugging+voor+behoud+van+werkgelegenheid.pdf](https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/03/31/tijdelijke-noodmaatregel-overbrugging-voor-behoud-van-werkgelegenheid/Kamerbrief+Tijdelijke+noodmaatregel+overbrugging+voor+behoud+van+werkgelegenheid.pdf)
- 7 april 2020: Kamerbrief aanvullende maatregelen financiering bedrijven:
https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/04/07/kamerbrief-maatregelen-ondernemers/Kamerbrief_Maatregelenondernemers_20200407.pdf
- 14 april 2020: kamerbrief beleidsbesluit fiscale maatregelen coronavirus:
<https://www.rijksoverheid.nl/binaries/rijksoverheid/documenten/kamerstukken/2020/04/14/kamerbrief-beleidsbesluit-fiscale-maatregelen-coronacrisis/kamerbrief-beleidsbesluit-fiscale-maatregelen-coronacrisis.pdf>
- 15 april 2020: kamerbrief aanvullende ondersteuning culturele en creatieve sector
https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2020Z06812&did=2020D14524
- 15 april 2020: kamerbrief aanvullende maatregelen op het noodpakket voor de agrosector:
<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/04/15/kamerbrief-aanvullende-maatregelen-op-het-noodpakket>

Marktpublicaties afgelopen week

- 21 april, ING: Coronaklap kan hard aankomen (<https://www.ing.nl/zakelijk/kennis-over-de-economie/uw-sector/publieke-sector/Coronaklap-kan-hard-aankomen-voor-gemeenten-woningcorporaties-kinderopvang.html>)
- 20 april, Rabobank: Scenario's zijn onmisbaar bij voorspellen in crisistijd (<https://economie.rabobank.com/publicaties/2020/april/scenarios-zijn-onmisbaar-bij-voorspellen-in-crisistijd/>)
- 17 april, Panteia. *Zeer zware omzetsdaling door Coronacrisis bij MKB in maart en april:* <https://www.panteia.nl/nieuws/zeer-zware-omzetsdaling-door-coronacrisis-bij-mkb-in-maart-en-april/>
- 17 april, EIB. Eerste ervaringsfeiten bouw tijdens corona (<https://www.eib.nl/publicaties/monitoring/eerste-ervaringsfeiten-bouw-tijdens-corona/>)
- 16 april, KVK Flitspeiling meting 2: https://www.kvk.nl/download/KVK_Flitspeiling_corona_meting_2_tcm109-489283.pdf
- 16 april, RaboResearch: De anderhalfmeter economie van Nederland <https://economie.rabobank.com/publicaties/2020/april/de-anderhalvemeter-economie-van-nederland-gemeten/>
- 14 april, Metaalunie: resultaten 2e meting onder leden <https://metaalunie.nl/Details/2020/04/14/MKB-metaal-verwacht-grootste-klap-na-de-zomer>
- 14 april, FME: <https://www.fme.nl/nl/nieuws/coronacrisis-hoe-nu-verder-maatregelen-technologische-industrie>
- 10 april, ABN AMRO: Recessie toch nog iets dieper, maar slechtere én betere uitkomst denkbaar <https://insights.abnamro.nl/2020/04/recessie-toch-nog-iets-dieper-maar-slechtere-en-betere-uitkomst-denkbaar/>